N°. 183.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van één tot zes regels. . . . . *f* **1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . » **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

MAANDAG 26 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* **60**, Ned. Cour.

De *lof*[illegible] in de Tweede Kamer, uitbundig geweest.

De accijnsen drukken niet;

zij worden niet gevoeld;

afschaffing zou niet den verbruiker, niet den consument maar den producent baten.

Eilieve! waarom dan de accijnsen niet *verdubbeld?*

De Minister heeft verklaard, dat voor de accijnsen eene »nederlandsche *gehechtheid*« bestaat!

Men is nog *verder* gegaan. De heer VAN GOLTSTEIN drukt zijne overtuiging uit, *»dat de Natie zich met de accijnsen had vereenzelvigd!!«*

Beter denkbeeld, getrouwer naar de waarheid, heeft, meenen wij, de heer ZIJLKER opgevat van de *gunst*, waarin het accijnsstelsel bij het volk staat en van zijne *werking*. Dat het volk deze regelen leze en herleze, en ze toetse aan de meening van de Ministers, en van de heeren der »tegenovergestelde rigting.«

Indien men nu van eenige belasting zeggen kan, dat ze eindelijk door gewoonte tot populariteit kan geraken, zoo geloof ik echter niet, Mijne Heeren, dat dit op onze accijnsen mag worden toegepast, tenzij men daarmede bedoelde die klasse der maatschappij — de gegoede klasse, Mijne Heeren, — welke die consumtive belastingen niet treffen, noch in eenige verhouding tot het vermogen, noch door de belemmerende formaliteiten.

De ontevredenheid en het ongenoegen over dit accijnsstelsel bij het grootste gedeelte van het volk, bij de nijvere en industriële klassen vooral, dagteekent reeds van 1822, van het eigen oogenblik af aan toen het werd ingevoerd of gewijzigd, en de naam van indirecte belastingen door dien van accijnsen is vervangen.

Hoe bemind de accijnsen, vooral in Belgie en de zoogenoemde landprovinciën zijn geweest, blijkt wel uit de eindelooze klagten daartegen ten allen tijde, doch vooral in tijden van mindere of meerdere spanning opgerezen; blijkt wel uit de ontelbare Belgische petitiën, inzonderheid tegen het noodlottige jaar 1830, en waarin deze belasting steeds als eene der bitterste grieven tegen ons Bestuur werd voorgesteld, blijkt eindelijk, uit den aandrang tot afschaffing, welke ook hier met den dag sterker en algemeener wordt.

Die tegenzin, hij moge somtijds voor een oogenblik insluimeren en bij tusschenpoozing den wetgever rust gunnen; bij de geringste aanleiding openbaart en verheft hij zich echter op nieuw: doch telkens met sterkeren aandrang, met steeds luider en algemeener kreet.

Zeldzaam zullen er belastingen geweest zijn, die zich zoo langen tijd staande gehouden hebben, in weerwil van een steeds vermeerderenden tegenzin der bevolking, als dit van de accijnsen mag worden gezegd: een belastingstelsel intusschen, ook op zulke eenzijdige grondslagen rustende, tot zoovele en schromelijke misbruiken door gedurige opdrijving en vexatie, niet alleen in betrekking tot den rijks-accijns, maar mede van vele gemeentebesturen tot belemmeringen, onvrijheid en kwellingen van allerlei aard aanleiding gevende, zoo ten eenen male in strijd met ieder zedelijk denkbeeld en beginsel van handelsvrijheid en vijandig aan de ontwikkeling der industrie en aan een aantal takken van kleinhandel en nijverheid, welke zonder die belemmering in 't leven zouden treden, om aan velen brood en welvaart te verschaffen.

De verderfelijke strekking van dit stelsel begint dan ook langzamerhand meer onder de algemeene aandacht te vallen en vindt daardoor steeds meer en feller bestrijders, tegen een afnemend aantal om hetzelve op zijne zwakke gronden te verdedigen.

De tijd zal dus niet meer verre zijn, dat wij dit stelsel zullen moeten vaarwel zeggen voor een ander, 't welk meer evenredig en regtvaardig drukt, en 't welk minder de industrie en handen arbeid aan banden kluistert.

Alleen uit dat oogpunt was mij daarom reeds het voorstel van onze Negen ambtgenooten welkom en, hetzij het worde aangenomen of verworpen, de behandeling reeds zal allezins medewerken om een gebouw, 't welk reeds aanvangt te wankelen, eene aanmerkelijke schrede nader aan de slooping te brengen; om het misschien weldra als tot een puinhoop te doen in een storten.

Wil men een treffend bewijs, hoe de *nederlaag* van het voorstel de *overwinning* is van het beginsel; hoe geslagen op alle punten het Ministerie en de tegenstanders van elke verligting der Natie zijn?

Vergelijkt de dagbladen, die *vóór* het voorstel waren met die, welke zich *daartegen* verklaarden.

De Constitutionele pers gaf de debatten in de Tweede Kamer, zoo uitvoerig terug als zij haar door de verslaggevers werden toegezonden. Zij schroomde niet, de redevoeringen van de HH. Groen, van Foreest, v. Rappard, Rochussen, van de Ministers, enz., breedvoerig mede te deelen; gaarne schonk zij aan het Volk de gelegenheid zelf te oordeelen.

Niet alzoo de ministriële pers, met de *Amsterdamsche Courant* bovenaan.

De redevoeringen der *bestrijders* werden gegeven; die der voorstellers in weinige regelen *zamengetrokken*! Teregt werden *onderzoek* en *vergelijking* gevreesd.

Wat heeft het volk ook te oordeelen over hetgeen zijne vertegenwoordiging verrigt? Dat is eene aanmatiging, die hoe eer hoe beter moet onderdrukt worden; want dat behoort niet tot het regeringstelsel van de groote heeren der »tegenovergestelde rigting«.

Er is slechts ééne afkeurende stem over de houding der meerderheid in de Tweede Kamer, bij gelegenheid van de discussiën over het voorstel der negen-mannen.

De ministriële pers schijnt, ook *na* al hetgeen reeds door haar is gezegd, voor die meerderheid niet te zullen onderdoen. Het was te verwachten.

Het *Tielsche Weekblad* (waarvan men de verwantschap met den heer VAN DAM VAN ISSELT kent) opent het tweede linie-vuur, der »onwaardige insinuatiën«, nadat *de Nederlander* het eerste vuur heeft afgeschoten.

Men leze No. 520.

Ontembare, afzigtelijke hartstogt straalt er in door. Alleen *door de vrees voor straf* wordt het *Weekblad* weêrhouden, straattaal te doen hooren.

»O! dat er eens *geen* »Code Pénal« bestond en *geene* »wet op de vrijheid van drukpers«! O! dat wij eens lucht mogten geven aan *ons gemoed*, wanneer wij schrijven over die helden in de Tweede Kamer, die dagelijks zich meer en meer ontmaskeren; *wat zouden wij stichtelijke vertoogen kunnen leveren!*«

Verachting treffe de zaak, die, om verdedigd te worden, *bandeloosheid* noodig heeft, en in *uitspatting* alléén haar heil kan vinden.

De Heer VAN RAPPARD — wij kunnen niet genoeg daarop wijzen ter karakterisering van de »tegenovergestelde rigting« — zeide in de zitting van 2 December het volgende:

»Ik heb de innige overtuiging, dat ons hooger en lager onderwijs gebiedend verbetering vordert. Ik wensch dus, dat door de Regering aan haar voornemen moge kunnen worden voldaan, om nog in deze zitting een wets-ontwerp op het openbaar onderwijs aan de Tweede Kamer aan te bieden. Ik wensch dit ook daarom, omdat daardoor zal worden voldaan aan een stellig, gebiedend voorschrift der gewijzigde Grondwet van 1848. Het is u allen bekend, dat ik tegen vele bepalingen dier gewijzigde Grondwet mijne stem heb verheven; doch eenmaal die Grondwet daargesteld zijnde, wensch ik die getrouw te zien opgevolgd, nageleefd en toegepast en geheel in een zin, zoo als door den Minister van Justitie zoo treffend is uitgedrukt, in een monarchalen zin. Ik ben alleen in zóóverre reactionnair, dat ik niet wensch een Koning in naam en een Minister, die zich het gezag van president eener republiek aanmatigt. Ik ben alleen in zóóverre reactionnair, dat ik in ons Rijk niet wensch gevestigd te zien, hetgeen men wel eens heeft genoemd *une république deguisée.*

Op deze insinuatie antwoordde de heer THORBECKE onmiddellijk:

»De Spreker (de heer GROEN) heeft in de laatste plaats gezegd, wat hij van het tegenwoordig Ministerie verwacht. Hij heeft — ik heb dit met genoegen gehoord — zich verschoond van, of, zoo men wil, zich verklaard tegen reactie.«

»Ditzelfde is gedaan door een Spreker uit Gelderland, den heer VAN RAPPARD, die van ochtend kortelijk het woord heeft gevoerd. Ook die Spreker heeft gemeend, zich van reactie te moeten verschoonen. Evenwel in één opzigt wil die Spreker wel reactionnair zijn: »alleen in zoo verre wil ik het zijn,« zegt hij, »dat ik niet wensch een Koning in naam, noch een Minister die het Koninklijk gezag voert; dat ik niet wil, in de plaats van eene monarchie, *une république deguisée*. In zooverre wil ik zijn reactionnair, maar ook alleen in zooverre.« Indien men, Mijne Heeren, een dergelijk gezegde vond in een dagblad of in eene brochure, men zou het met stilzwijgen voorbijgaan; maar nu zoodanig woord hier gebruikt is, in deze zaal, in de Tweede Kamer, wat zal men er op antwoorden? In *zooverre* wil de Spreker reactionnair zijn; dus hij verbeeldt zich, dat zijne reactie in zooverre een voorwerp heeft. Nu geloof ik, dat de Volksvertegenwoordiger, die zich dat verbeeldt, niet met eene algemeene beschuldiging dient voor den dag te komen, maar behoorde zeer inconstitutioneel, zeer ongrondwettig zou zijn, indien het bij ons had plaats gehad, behoort te *betoogen*.

De heer VAN RAPPARD was nu gesommeerd, om zijne beschuldiging te *bewijzen*. In het naauw gedreven weerde die heer van »de tegenovergestelde rigting« door eene handigheid den gegeven slag, voor *dat* oogenblik, af. Met overmoed, en als sterk op hetgeen hij wist (!) zeide hij:

»Daar de vorige Spreker zich de uitdrukking, door mij gebezigd en niet zeer juist door hem overgebragt, heeft aangetrokken, *reserveer ik mij* VOLGAARNE om, *zoodra daartoe* GELEGENHEID *zal bestaan*, zonder gevaar te loopen van door den Voorzitter tot de orde te worden geroepen, *mijne denkbeelden daaromtrent nader te ontwikkelen.*«

Die gelegenheid, welke de heer V. RAPPARD zich »volgaarne reserveerde« werd door hem *ontweken.*

THORBECKE zocht haar daarentegen op. Hij had zich niets te verwijten.

In de zitting van den 20sten herinnerde hij den heer VAN RAPPARD aan zijne belofte. Hij herinnerde hem en de Natie, dat hij *nog altijd* het BETOOG wachtte van hetgeen, zoo het geen voorwerp had, was eene »*onwaardige insinuatie.*«

En de heer VAN RAPPARD zweeg; — hij liet toe, dat zijne beschuldiging naar verdienste bleef gebrandmerkt; — en hij haastte zich te stemmen, vóór de *sluiting* van de discussie!

Bij het noemen van den naam »VAN RAPPARD« zal men steeds denken aan de zitting van 20 Dec. 1853.

Omtrent eene hoogst gewigtige zaak — *de emancipatie der slaven* — is door ons eene belangrijke tegenstrijdigheid opgemerkt geworden tusschen de verklaring, die daaromtrent door den Min. van Koloniën in de *Tweede Kamer* (10 Dec.) is afgelegd, en die welke de Min. van Justitie, in naam van zijn ambtgenoot van Koloniën, heeft gedaan in de *Eerste Kamer* (22 Dec.)

Wij releveren die onmiddellijk, en hopen, dat zij ten spoedigste door de Reg. zal kunnen worden opgehelderd.

De Minister van Kolonien heeft gezegd:

»Ik meen, dat de personen, waarop de keuze des Konings gevallen is, boven de verdenking verheven zijn, dat zij tegen hunne overtuiging zouden deel nemen aan eene Commissie, waarvan *het doel* is *emancipatie langs een redelijken en voorzigtigen weg*, en ik houd mij overtuigd, dat wanneer een van de leden verklaard tegenstander mogt zijn van de opheffing der Slavernij op de zoo even door mij aangewezene wijze, *hij geen zitting zou nemen in die commissie.*«

De verklaring werd dus afgelegd, dat het *beginsel* was beslist, *dat emancipatie zou plaats hebben*, dat de commissie alleen de *middelen* had te beramen, om daartoe te geraken.

Geheel anders luidt, hetgeen de Min. van Justitie zeide in de Eerste Kamer; — [en wij staan er voor in, dat zijne woorden *getrouw* zijn opgeteekend].

»Het vraagpunt, omtrent hetgeen met de Slavenbevolking zal moeten geschieden, behoort, *in de meeste uitgestrektheid* van den last, aan de Commissie verstrekt, onderzocht te worden; en *van het oordeel der commissie* zal het afhangen, *of het woord émancipatie zal worden uitgesproken*, en wanneer, en welke maatregelen dienvolgens zullen worden genomen.«

Luidens deze verklaring zou de *Commissie* nog eerst te beslissen hebben, of er wel emancipatie plaats *zal* grijpen!

Zou deze scherpe tegenstrijdigheid welligt moeten toegeschreven worden aan de zucht der Regering, om, naar gelang van den gang der denkbeelden des vragers, een aangenaam antwoord te geven?

In de Tweede Kamer werd de vraag opgeworpen door *voorstanders*, in de Eerste Kamer door een *tegenstander* van de emancipatie.

Nederlanderachtigheden.

Het Ministerie heeft reeds meermalen getoond, tot element van discussie in de Tweede Kamer te nemen *geruchten* en *»praatjes.«*

Ook bij het voorstel der Negen Leden heeft men dit gedaan; en de heer VAN HALL ontzag zich niet, om, als een stellig feit, den heer THORBECKE toe te voegen, dat hij te Maastricht en te Breda was gekozen op de verklaring van te zullen optreden als *beginsel*, niet als *voorwerp van oppositie*.

De *Nederlander*, OFSCHOON »van de wenschelijkheid der opneming van dergelijke geruchten in de parlementaire discussie *niet* overtuigd,« tracht aan te toonen, dat *de Grondwet* dat gerucht heeft verspreid en haalt daartoe aan ons artikel van 19 (*niet* 17) Mei jl.

Wat blijkt uit dat artikel?

Dat »*de Grondwet*« het gerucht heeft *overgenomen* uit de Utrechtsche Provinciale en Stads Courant;

en dat wij, *zonder het gerucht eenigermate te bevestigen*, redenerende *op* het gerucht, hebben gezegd, hetgeen we nog mogen zeggen:

»Ja, de heer THORBECKE is een *beginsel*; een beginsel van regtvaardigheid, van onkreukbare handhaving der Grondwet, van herstel en bloei onzer finantiën.

»Als *zoodanig* en *niet anders* verlangt de heer THORBECKE het lidmaatschap van de Tweede Kamer aan te nemen. Verre verwerpt hij het denkbeeld, dat men hem zou kiezen als een voorwerp, dat *stelselmatig oppositie* MOET *maken*.«

De gedragslijn van den heer THORBECKE drukt het zegel op onze meening van 19 Mei.

De heer THORBECKE heeft, in wat goed was, de Regering ondersteund; maar steeds, waar de pligt hem riep, was hij gedachtig, dat hij vertegenwoordigt een *heilig beginsel:*

het beginsel van regtvaardigheid,
van onkreukbare handhaving der Grondwet,
van herstel en bloei onzer finantiën.

De kalme houding, de waardige taal, de kracht der redenering: dat alles bekroont het *heilige beginsel*, dat de banier is, waaronder de constitutionele partij in Nederland zich schaart.

In het voorjaar, toen de heer Groen, tot het werven van stemmen, zooveel mogelijk, alle partijen te vriend moest houden, berigtte zijn orgaan, dat de anti-revolutionaire partij, zonder haar eigenaardig karakter uit het oog te verliezen, zich met het *goede* van *alle partijen vereenigt*.

Als men bedenkt, dat *de Nederlander* zich ook trouw vereenigd heeft met de laagste insinuatiën, door de organen van alle partijen tegen Thorbecke uitgebraakt, en door ze zelf nog hatelijker te maken, zijn eigenaardig karakter is gedachtig gebleven;

Als men daarbij bedenkt, dat de heer van der Brugghen, door te stemmen *tegen* het in overweging nemen van het voorstel der negen leden, beslist heeft, dat hij niet onderzocht wilde hebben, of de liberale *partij* hier ook iets *goeds* bedoelde, waarmee de anti-revolutionaire zich vereenigen kon;

Dan ziet men, dat de boven geciteerde phrase in niet Nederlanderachtig Nederduitsch overgezet, dit beteekent;

»De anti-revolutionaire partij vereenigt zich met alles, »dat, van waar het ook komt, hare onzalige plannen »bevorderen kan; maar zij blijft in alles haar eigen»aardig karakter — verguizen en smaden der tegenpartij — »getrouw.«

Het gebeurt niet dikwerf, dat *de Nederlander* een artikel van *de Indiër* tot de zijne maakt. Dat is echter nu geschied. In zijn No. 1073 wordt overgenomen het artikel, dat genoemd blad over de slaven-quaestie en de daarvoor benoemde commissie had gepubliceerd.

De *Nederlander* vereenigt zich geheel met dat artikel. Dit doet ons genoegen. Maar.... de Nederlanderachtigheid komt hinkende achteraan.

Minder aangenaam was het *de Nederlander* in de Memorie van Beantwoording van de negen voorstellers, (en dus ook van den heer VAN HOËVELL) het volgende te lezen:

»Het verslag maakt melding van de mogelijkheid eener uitgave van 22 millioen voor de afschaffing der Slavernij in W.-Indie.

»Zeker, wanneer men zich zoover op het veld der hypothesen waagt, zal men wel tot het besluit moeten komen, dat aan eene vermindering van belastingen nooit en in geen geval te denken is.«

De heer VAN HOËVELL staat bekend als een der ijverigste voorstanders van de emancipatie der slaven; en evenwel meenen wij te mogen verklaren, dat deze zinsnede volstrekt geen argument is, om te bewijzen, dat die heer thans daartegen zou zijn.

Wij kunnen daarvan niet beter doen blijken, dan door de woorden mede te deelen, die de heer VAN HOËVELL, naar luid van het verslag in de dagbladen in de zitting van den 21sten heeft uitgesproken.

»Ook heeft men op de emancipatie der slaven gewezen. Men heeft gewezen op het antwoord der Voorstellers. Het lid uit Zwolle (de heer GROEN) heeft een gedeelte daarvan voorgelezen en wil bepaaldelijk die zinsnede, waarin gezegd wordt, dat wanneer men zich zoover op het veld der hypothesen waagt, men dan tot het besluit zou moeten komen, dat er aan geene vermindering van lasten te denken valt. Het gemelde lid heeft die zinsnede voorgelezen, *maar er tusschen gevoegd:* DUS DE EMANCIPATIE DER SLAVEN!! Die voorstelling is echter niet juist (*zacht uitgedrukt*).

»De hypothese, waarop de voorstellers het oog hadden was o. a. dat er volgens het verslag der kamer 22 millioen voor de emancipatie der slaven zouden gevorderd worden. Dat nu was eene zeer groote hypothese. Immers er is te Utrecht vroeger een tijdschrift uitgegeven onder de leiding van den hoogleeraar Ackersdijk, waarin eene berekening voorkomt, dat de emancipatie 7 à 8 millioen zou vereischen. Sedert dien tijd is het getal der slaven verminderd en is ook de prijs of de waarde verlaagd. Men mogt dus de berekening van 22 millioen op goede gronden gewaagd noemen. Dat lid heeft thans de eer lid te zijn van eene onlangs benoemde commissie, aan welke de belangrijke taak is opgedragen, om het gewigtige vraagstuk van de emancipatie te onderzoeken. Spr. hoopt dat dit lid, hetwelk zich die emancipatie zoo zeer aantrekt, ook in den kring dier commissie het belang der slaven niet zal achterstellen voor dat der eigenaren.«

En in de avondzitting van denzelfden dag, zeide de heer VAN HOËVELL:

»Hij doet opmerken, dat men in het verslag op den voorgrond heeft gesteld, dat de emancipatie 22 millioen zou kosten. En nu de heer GROEN ook op grond daarvan, het aangeboden voorstel als gewaagd deed voorkomen, nu rekent spr. het pligt te verklaren, dat, naar zijne meening, de houders van slaven geen regt op eenige vergoeding hebben, omdat het onregt is, menschen te koopen tegen de wetten der natuur en tegen het Christendom. Maar het kan nuttig wezen, uit een politiek oogpunt of om andere redenen, dat de Staat, wanneer hij dat onregt herstelt, eenige vergoeding schenkt; maar regt bestaat hier niet.«

Door eene Nederlanderachtigheid van den heer GROEN in de Kamer, is alzoo *de Nederlander* in staat geweest, eene stellig uitgedrukte gedachte, te doen vervangen door eene andere gedachte, die alleen door den heer GROEN was uitgedacht.

Buitenland.

ENGELAND.

Over de gebeurtenissen in Persie leest men in den *Times*: »Men dient nog met meer zekerheid te weten, welke de ware staat van zaken is tusschen Turkije en Perzië, en welke de gronden zijn, waarom de Britsche zaakgelastigde zijne betrekkingen met het Perzische Hof heeft afgebroken; want in den tegenwoordigen staat van het Oosten is dit gedeelte van het vraagstuk van aanmerkelijk belang, en vordert van de Regering van Britsch-Indie ijverige en waakzame maatregelen. De Perzische troepen, die men nu zegt, dat naar de grenzen der Araxen optrekken, zijn eene onbeduidende versterking voor de geregelde krijgsmagt van vorst Woronzoff, maar hunne beweging is van belang wegens de groote uitbreiding, die zij aan het geschil geeft, de verdeeling der Muzelmansche Staten, en de beletselen, die zij tracht in den weg te leggen aan de Britsche belangen in Azie. De Indische regering is echter niet onvoorbereid op zulke gebeurtenissen. Wij hebben reeds den Perzen getoond, dat eene vloot gemakkelijk van Bombay naar de Perzische Golf kan zeilen; en, indien zij hunne noodzakelijke grenzen voor Rusland open liggen, is hunne zuidelijke kust in gelijke mate blootgesteld aan die van Engeland.

FRANKRIJK.

Er is in de jongste dagen zekere terughouding op te merken in de beschouwingen van de ministeriële bladen nopens de Turksche zaken. De ministers hebben zich de mededeelingen, deswege door het *Journal des Débats* nopens de onlangs bekend geworden diplomatische stukken, aangetrokken, en van den hoofdredacteur willen weten, van welke zijde hij die ontvangen heeft. Hij heeft verklaard, dat die hem door zijne buitenlandsche correspondenten waren verstrekt. Men zegt dat de regering hiermede weinig genoegen neemt, en voornemens is maatregelen te verordenen, om dergelijke mededeelingen te verhoeden, alvorens die in het officiëel dagblad zijn verschenen. Het publiek is deswege alles behalve tevreden.

— Sedert eenigen tijd vergadert de Ministerraad bijna dagelijks op het paleis der Tuilerien, onder het voorzitterschap des Keizers.

— In het officiële dagblad treft men de volgende nota aan: »Bij vergissing bedienen sommige personen zich, ten opzigte der hooge beambten van den Staat en van de Kroon, van de benaming *Monseigneur*. Deze titel komt alleen den Franschen Prinsen en den Prinsen van de familie des Keizers toe.«

— Wegens den duren en ongezonden tijd heeft de Aartsbisschop van Parijs bepaald, dat de vastendag vooreerst niet in acht behoeven genomen te worden.

— De dagbladen van Montpellier melden een' aanzienlijken was der rivieren: de Hérault is buiten hare bedding getreden; de Orb is mede buiten hare oevers getreden en heeft de vlakte van Sérignan en Villeneuve onder water gezet, waar zij groote schade heeft aangerigt. De Rhône daarentegen is zoo laag, dat de scheepvaart daar gestremd is. Eveneens is het met de Seine, waar het water nog altijd afneemt.

— De Europesche bevolking in Algerie bestond 1833 uit 7,812, in 1843 uit 59,186 en in 1853 150,612 zielen.

BELGIE.

De Hertog van Brabant woonde Woensdag jl. de zitting van den senaat bij; de zitting leverde niets belangrijks op.

De Kamer van Vertegenwoordigers heeft de begrooting van openbare werken aangenomen, en een begin gemaakt met de beraadslagingen over de begrooting van Oorlog.

DUITSCHLAND.

De Fransche bondsvergadering zal zich den 22sten bezig houden met het voorstel tot het bewilligen van verdere credieten voor den bouw der vestingen Ulm en Rastatt.

Te Frankfort wordt zeer geklaagd over de weinige levendigheid, welke ditmaal bij de naderende feestdagen heerscht. De bestaande duurte der levensmiddelen geeft daartoe grootendeels aanleiding.

— De Landdag van Weimar is den 16 gesloten. In het Groothertogelijke rescript, waarvan in de sluitingszitting lezing is gedaan, wordt medegedeeld, dat de hertog Bernard van Saxen Weimar en zijne zonen hebben geprotesteerd tegen den afstand der vorstelijke goederen, in 1848 aan den staat gedaan, en dat het de pligt is van den Groothertog, om deze zaak af te doen in het belang des lands, zoowel als in dat van het Groothertogelijke huis. Met dat doel zal zeer spoedig een buitengewone landdag worden bijeengeroepen.

PRUISSEN.

De Pruissische kamer van koophandel heeft bekend gemaakt, dat het handelsverdrag met Belgie, benevens de additionnele overeenkomst, ophouden van kracht te zijn.

OOSTENRIJK.

De Keizer van Oostenrijk is den 20 dezer, op de reis naar Munchen te Dresden en Leipzig gepasseerd; te Dresden is de Keizer door Prins Albert en te Leipzig door den Koning van Saxen begroet.

SPANJE.

In de jongste dagen hebben te Madrid tweegevechten plaats gehad, waaraan de staatkunde niet vreemd schijnt te zijn geweest. De heer Soulé (de zoon) is door den hertog van Alba (zwager van den keizer der Franschen) ontwapend; de heer Soulé (de vader) is door den heer Turgot aan de knie gewond.

TURKIJE.

De berigten uit de Levant zijn zeer uiteenloopende, behalve over één punt, het binnenstevenen van de Britsche en Fransche vloten in de Zwarte zee. Men voegde er bij, dat de bevelhebbers dier vloten last hadden gekregen, niet van daar terug te keeren, zoo lang de Vorstendommen door Russische troepen bezet zouden blijven.

Wat nu de aanneming van de aanvankelijke voorwaarden tot deelneming aan de Conferentie tot de vrede betreft; men meende altoos, dat Turkije zich daartoe wel zou laten vinden, maar nopens Rusland is men het deswege nog niet zoo eens. Dat rijk schijnt voorwaarden te stellen, welke onder den invloed van de jongste overwinningen niet in beteekenis zouden verminderen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

AVOND-ZITTING VAN DONDERDAG, 22 DECEMBER.

Hoofdstuk X (*Oorlog*) zonder beraadslaging aangenomen met 23 stemmen tegen 1 (de heer de Bruijn).

Hoofdstuk XI (*Koloniën*). De heer VAN RAPPARD [?] vindt dit nog niet volledig; er komen vele uitgaven die hier te lande gedaan wordende, komen er niet op voor.

De heer INSINGER behandelt de zaken der West-Indiën. Deze verdienen alle belangstelling. Deze heeft hier te lande niet altoos bestaan. De Regeringen waren vaak onverschillig omtrent die gewigtige kolonie. Hij gewaagt voorts van de commissie, nopens de emancipatie der slaven. Het is ...

Niet duidelijk, wat de eigenlijke taak dier commissie is: of zij de vraag over de emancipatie zelve moet onderzoeken, dan of 't alleen de middelen geldt, om er toe te geraken. In elk geval brengt hij alle hulde aan de mannen, die in deze commissie benoemd zijn. Hij verlangde alleen, dat daaraan toegevoegd waren een of eenige landbezitters van Demerary. Hij wenscht van harte, dat de Staats-commissie van eenig nut voor de kolonie moge zijn, en dat men de welbegrepen belangen der eigenaars, zoowel als die van de negerslaven behartige, waarvoor men zich thans zoo in de bres stelt.

De MINISTER VAN JUSTITIE (bij afwezigheid van den Minister van Koloniën, die nog ongesteld is): Wat het punt der zoogenaamde onvolledigheid betreft, zegt Z. Exc., dat de kosten van het werfdepôt en van drie leeraren te Delft, voor de Indische taal en het Mahomedaansch regt, geheel behooren op de koloniale begrooting; want dat die alleen strekken in het belang van de kolonien.

Wat het door den heer INSINGER opgemerkte betreft, zal Z. Exc. alleen zeggen, *dat het vraagpunt, omtrent hetgeen met de slavenbevolking zal moeten geschieden, in de meeste uitgestrektheid van den last, aan de commissie verstrekt, behoort onderzocht te worden, en dat van het oordeel der commissie zal afhangen, of het woord emancipatie zal worden uitgesproken, èn wanneer, èn welke maatregelen dienvolgens zullen worden genomen.*

De heer VAN NISPEN VAN PANNERDEN was voornemens, zijne stem aan dat hoofdstuk te geven, maar na de verklaring des ministers over het onvolledige daarop, is hij daarvan teruggekomen; hij gedraagt zich aan het door den heer VAN RIJCKEVORSEL gezegde.

De heer REGOUT maakt eene aanmerking, nopens de wapens voor de Koloniën benoodigd: deze worden uit het buitenland getrokken, ofschoon men hier te lande even goede wapens kan vervaardigen. Vooral trekt men ze uit de Kon. fabrijken te Luik.

Z. Exc. de Minister geeft de verzekering, dat hij die opmerking aan zijnen ambtgenoot zal overbrengen.

Het Hoofdstuk wordt aangenomen met 29 tegen 2 stemmen. (Tegen: de heeren: RIJCKENVORSEL en van NISPEN VAN PANNERDEN).

Hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) wordt, zonder discussie, met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de *wet op de middelen.* — De heer VAN RIJCKENVORSEL heeft met belangstelling de beraadslagingen in de Tweede Kamer deswege nagegaan, en bijzonder de toezegging tot tegemoetkoming of wijziging wat personeel of patent betreft. — Hij wenscht voor de dienstboden beneden de 20 jaren geene belasting, ter bevordering van de zedelijkheid, en omdat het hier eene behoefte vóor talrijke gezinnen geldt. Wat het patentregt aangaat, wenschte hij, dat met de ontheffingen verder worde gegaan, in 't belang van vele kleine bedrijven en neringen. — Hij geeft in overweging het regt voor de mannelijke dienstboden te verhoogen, het mobilair op te heffen en de huurwaarde te vermeerderen. Hij somt de gebreken van de patentwet op, vooral voor kleine bedrijven, en ook omdat al de associés van éène firma, afzonderlijk patent moeten betalen. Hij houdt overigens de geheele patentwet vicieus in stelsel, omdat zij belast de nijverheid, gebaseerd op vermoedelijke winst van het bedrijf. Hij wil nogtans niet de geheele afschaffing, maar verbetering, des noods door verhooging van slijters in sterken drank en orgeldraaijers er bij. Kon de schatkist dit missen, dan wilde Spr. wel den brandstoffen-accijns verminderen en de vrijstellingen wijzigen,

Wat het tonnegeld betreft, daarover is veel gesproken. De handel betaalt dit niet, zoo als men verkeerd heeft opgemerkt, maar de consommateurs; men verlangt de afschaffing, om meerdere schepen naar onze havens te doen komen, en dat geeft meerder vertier: dit nu werkt meer ten gunste van de mindere standen. Groot verschil bestaat er met de kosten te Hâvre, te Liverpool, Hamburg, enz. Wat baat ons de gelijkstelling van vlag voor vreemde schepen, als onze havens vermeden worden. De Spr, hoopt, dat de Regering eerlang uit eigene beweging het tonnegeld zal afschaffen. Hij wenscht, dat zij spoedig met een nieuw voorstel tot amortisatie, te gelijk de afschaffing van het tonnegeld zal voorslaan.

De heer INSINGER ondersteunt dien wensch. De afschaffing van al het tonnegeld is voor alle handelsteden van belang; en ook de Kamer van Koophandel te Amsterdam heeft daarop zeer aangedrongen, onlangs bij het aanhangig zijn van een voorstel ter 2e Kamer. Bij de scheepvaartwetten is het beloofd, en had hij niet vertrouwd dat het gebeuren zou, hij had welligt destijds tegen de scheepvaartwetten gestemd, vooral omdat toen, aan den anderen kant, de geheele riviervaart is ontlast. Spr. herinnert voorts de toezegging, door den Heer VAN BOSSE gedaan, zoowel wat het tonnegeld als de patenten betreft. Wel is in den jare 51 door dien heer de vermindering van het tonnegeld voorgeslagen, doch daar was de rentebetaling aan verbonden, en het voorstel der negen leden was verbonden aan eene andere afschaffing, die Spr. niet doeltreffend acht. Hij hoopt, dat de Regering spoedig tot de afschaffing van het tonnegeld zal overgaan.

De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER wil, in stede van het mobilair af te schaffen, dit eerder verdubbelen; want men treft aldus de weelde. En wat het tonnegeld aangaat, hij meent dat de omzet en de bedrijvigheid van den handel die afschaffing niet noodig hebben. Handel en scheepvaart zetten meer dan zes honderd millioen om; welnu, dan kan die 4 ton wel opgebragt worden.

De heer CREMERS deelt wel eenigzins dat gevoelen, maar hij beschouwt het tonnegeld niet als belasting op den handel, maar als eene belasting op iedereen.

De heer DE BRUIN [illegible] verligting voor de mindere standen verlangt, en d[illegible] op aan. Hij geeft in overweging de af[illegible]ing van rogge en turfbelasting; hij hoopt, dat de Regering ten spoedigste hierin zal voorzien.

De heer D'ABLAING VAN GIESENBURG was verleden jaar o. a. tegen de loterij en stemde daarom de wet op de middelen af, en om nu niet van inconsequentie beschuldigd te worden, geeft hij de reden op, waarom hij de wet thans zal aannemen: hij vertrouwt namelijk op de toezegging van den Min., dat hij die instelling zal reorganiseren; hij stemt vóór, omdat hij vertrouwen heeft in dit Ministerie.

De heer VAN WESSEM dringt aan op de gelijkmatige toepassing der heffing van de grondbelasting in Limburg, even als in andere provinciën.

De heer VAN SASSEN schets het gewigt van het ontwerp op de middelen. Hij zal 't goedkeuren, omdat hij van geene Regering het onmogelijke mag verlangen, maar in de hoop van billijke en regtvaardige verdeeling. De Regering heeft dit toegezegd; hij vertrouwt daarop, uit dat votum moet men echter niet besluiten, dat hij een voorstander is van het belastingstelsel. Hij zegt niet, dat de belastingen in principe te hoog zijn opgevoerd, neen, maar de belastingen drukken niet gelijkmatig; daarbij komen dan de formaliteiten bij de invordering, die strekken tot verwarring; hij heeft het productief maken van het belastingstelsel ook altijd als eene groote grief beschouwd. De klagten over ongelijkmatigen druk zijn algemeen. Bepaaldelijk klaagt men over gemaal, personeel en patent; niet zoo zeer over de belasting, die kan niet genezen worden, maar over den ongelijken druk. — In 't volgend jaar zal Spr. de gelegenheid hebben zijn gevoelen meer te ontvouwen, dan, als de Regering, zoo hij hoopt, aan hare toezeggingen gevolg zal hebben gegeven. Hij is dus vóór de wet: 1o. omdat de Regering genegenheid tot verbetering in dezen aan den dag gelegd heeft, en 2o. omdat hij weet, dat de Regering de middelen daartoe bezit. — 't Verheugt hem, dat de tegenwoordige Regering ook in het staatkundige de beginselen der vorige zal handhaven; de beginselen, in 1848 aangenomen, zijn door de Natie met genoegen ontvangen, zijns inziens moet elke vermindering van rente tot dadelijke vermindering van belasting leiden. Is die vermindering mogelijk? De Spr, gelooft dat; vooral drukken de opcenten zeer; dat is eene ongevoelige opdrijving: het geslagt heeft 38, de turf 28, het gemaal 23 opcenten: men neme die van de belastingen af, en het zal verligting aanbrengen.

Ten slotte vestigt hij de aandacht op de domaniale prestatien, waarvoor na langen tijd onopgevorderd te zijn, nu van de tegenwoordige eigenaars over de vier jongste jaren worden verlangd; hij hoopt dat men die zal faciliteren.

De heer VAN NISPEN VAN PANNERDEN vraagt welke verdere baten voortspruiten uit de wees- en monboirkamers, en wanneer de wet deswege zal worden aangeboden, die vóór het einde des [illegible] moeten zijn ingediend. Hij zal vóór de wet stemmen, na de gedane verzekering der regering, dat zij de mindere standen ontheffen zal, zoodra daartoe de gelegenheid bestaat. Hij herinnert voorts, dat in 1848 de afschaffing van de belasting op het gemaal door het geheele ministerie is toegezegd.

De heer REGOUT oppert nog eene bedenking wegens het niet aanleggen van eenen zijtak van den spoorweg van Kerkerade naar Maastricht. De concessie van de kolenmijnen van Kerkerade zijn op die voorwaarde aan de Aken-Maastrichtsche Maatschappij verleend. Daar die zijtak nu niet is aangelegd, meent Spr. dat de domaniale goederen van den Staat moeten terugkeeren.

De MINISTER VAN FINANCIEN geeft de voldoening der Regering te kennen, over de bewijzen van vertrouwen, die zij van vele leden heeft mogen ondervinden; dat vertrouwen zal zij trachten te regtvaardigen.

Wat het belastingstelsel betreft, Z. Exc. ontkent niet, dat er menig bezwaar tegen bestaat; maar gelooft toch dat, als er iets anders voor in de plaats wierd gesteld, het dan ook bezwaren zou opleveren. — Wat den ongelijkmatigen druk aangaat, de Regering gelooft, dat er hier bezwaren zijn, waarin zij zal kunnen voorzien, hij gelooft dat de formaliteiten en bepalingen, die het vrij verkeer belemmeren, het eerste uit den weg moeten geruimd worden. Maar de minister betwist de stelling, dat ons systema zou strekken tot uitputting van de mindere standen, en vooral dat dit door het accijnsstelsel zou geschieden. De hoogere standen worden in driedubbele mate getroffen door de accijnsen, want zij die het meeste verbruiken, betalen het meest.

Wat aanbelangt den druk door de duurte der levensmiddelen, de Regering zegt, dat die ramp ligt buiten het bereik der Regering; zij heeft gedaan wat zij kon, tot aanmoediging van den aanvoer der levensmiddelen; daartoe beperkte zich de magt der Regering.

Men had ook gesproken van de ruimte der middelen van de schatkist: die ruimte is zoo groot niet; op deze begrooting zijn er slechts 4 ton geraamd, als zullende overblijven. — Buitendien zijn de omstandigheden niet van dien aard, dat men regtvaardig tot besnoeijing der inkomsten moet overgaan.

Wat het tonnegeld betreft, hij moet ook hier, even als bij alle andere ontheffing, raadplegen de krachten der schatkist en het oog op de toekomst gevestigd houden. Hij herhaalt, de Regering zal getrouw blijven aan de verzekeringen, die zij in de andere Kamer gegeven heeft.

Daarna gaat Z. Exc. over tot de behandeling van enkele andere punten in den loop der discussie in 't midden gebragt. Wat de ongelijkmatigheid in de heffing der grondbelasting betreft, die tusschen Limburg en elders kon bestaan, de Regering zal zich met het onderzoek dier zaak bezig houden, om de gelijkmatigheid voor allen te betrachten. Wat de loterij betreft, ongaarne zal Z. Exc. die opbrengst zien wegvallen; maar er [illegible] onderzoekingen aangevangen, en men zal trachten de [illegible] in die stellingen weg te nemen. — Wat de domaniale prestatien aangaat, de Staat kan geen afstand doen van regtmatige vorderingen; hij wil wel aan de debiteuren de kwijting gemakkelijk maken. De Regering zal echter zien, of er aanleiding kan gevonden worden tot eene voordragt ten deze. — Nopens de kolenmijnen te Kerkerade, zegt Z. Exc. dat de Staat in onderhandeling is over schikking, hij zal daarbij letten op het algemeen belang en op dat van het betrokken gewest. — Het niet gereclameerde der wees- en monboir-kamers: die zaak is nog niet gebragt instaat van wijzen; Z. Exc., heeft nog geen juiste wetenschap van den staat dier zaak. De wet, die gevorderd wordt, is bij den Raad van State, en zal welligt morgen aan de kamers worden voorgedragen. Ook het bedrag daarvan zal strekken tot amortisatie van schuld

Het ontwerp wordt daarna in omvrage gebragt, en aangenomen met algemeene stemmen.

Sluiting der Kamer tot nadere bijeenroeping.

Tweede Kamer.

Het wetsontwerp tot verhooging van Hoofdstuk VII der Staatsbegrooting van 1853 (Tractement van den Minister LIGHTENVELT), strekt, om aan den Minister, over 1853 toe te kennen, de som van ƒ 5582.42.

De *Memorie van Toelichting* luidt als volgt: Bij Koninklijk besluit van den 19den April 1853, nº. 100, is de openstaande betrekking van hoofd van het Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst weder vervuld, en volgens het Koninklijk Besluit van den 9den September 1853, no. 67, wordt de, aan die betrekking, bij Koninklijk Besluit van den 13den Januarij 1849, no. 49, verbondene bezoldiging van *acht duizend gulden* 's jaars, gerekend te zijn ingegaan met den 20sten April 1853.

Die bezoldiging behoort, overeenkomstig artikel 61 der Grondwet, op de Staatsbegrooting te worden gebragt, en wel op het VIIde Hoofdstuk, welks 1ste ARTIKEL «*Tractement van den Minister*, bij de wet van den 23sten Dec. 1852 (*Staatsblad* nº. 247) slechts voor *memorie* is uitgetrokken, zoodat dit art. de noodige aanvulling vereischt.

Daartoe strekt het ingediende ontwerp van wet, waarbij eene som van ƒ 5,582.42 wordt beschikbaar gesteld, ten einde daaruit het gemelde tractement zoude kunnen worden gekweten, te rekenen van den 20sten April tot en met den 31sten December 1853, en alzoo over een tijdvak van *acht maanden en elf dagen*, berekend als volgt: voor 72 der 91 dagen van het 2de quartaal ƒ1582.42 voor het 3de quartaal ƒ2000.00 het 4de quartaal ƒ2000.00 te zamen ƒ5582.42.

's Gravenhage, 24 December.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester der gemeente Aagtekerke J. de Visser.

---

* Z. M. de Koning heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Excell. den baron de Steinberg, Minister van Z. M. den Koning van Hanover bij het Nederl. hof. Dat gehoor heeft een geruimen tijd geduurd.

* Eergisteren middag heeft er in het Hôtel de l'Europe een prachtig diner plaats gehad van het Bestuur der Maatschappij van weldadigheid, dat vereerd werd met de hooge tegenwoordigheid van Z. K. H. Prins Frederik. Ook heeft er eergisteren bij Z. Excell. den heer Minister van Finantiën een diner plaats gehad, waaraan verscheiden Ministers en leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben deel genomen.

Bij de Gebroeders Abrahams, te Middelburg, is verschenen, de derde jaargang (voor 1854) van het Jaarboekje *Zeeland*, verzameld door Ds. H. M. C. van Oosterzee. Wij vestigen er gaarne de aandacht op, en behoeven voor den belangrijken inhoud alleen te verwijzen naar de namen der mede-arbeiders (in alphabetische orde gesteld bij achterstaande advertentie). Moge de titel ook al eenen bundel doen vermoeden, meer bepaaldelijk bestemd voor het gewest van dien naam, en er dan ook menige bijdrage in worden aangetroffen, die voor de geschiedenis van Zeeland van gewigt is, — het geheel zal zoowel voor den geschiedkundigen lezer als voor den beminnaar van afwisselend proza en poëzij, eene aangename lectuur opleveren. Een bevallig uiterlijk en goede uitvoering, gepaard met drie keurige steendrukplaatjes, zetten dit *bijzonder goedkoope* Jaarboekje te meer waarde bij.

Door het Departement van Koloniën zijn medegedeeld de navolgende opgaven van de verschillende op Java, uit den oogst van 1853 reeds afgeleverde en vermoedelijk nog te leveren Gouvernementsproducten en producten voor particuliere rekening op Java geteeld, onder ult. September 1853.

Daaruit blijkt, dat het totaal aan Gouvernementskoffij zal beloopen 684 618 pikols; voor p. rek. 87.418 pikols. van suiker. 1.021.920 pikols voor p. rek. 217,633 pikols, aan indigo 624.393 Amst. ponden, voor p. rek.

234,276 Amst. ponden; aan thee 1,228.122 ponden; aan kaneel 191.668 ponden, voor p. rek. 25,000 ponden, aan cochenille 83,675 ponden, voor p. rek. 27.800 ponden, aan peper 181,500 ponden; tabak voor p. rek. 11.600 pikols.

Uit een bijzonderen brief uit Batavia blijkt, dat dr. S. Buddingh, niet, zoo als gemeld was, door een val van het paard het been had gebroken en zich in zorgelijken toestand bevond, maar het been zwaar had gestooten, hetwelk daarop zeer was opgezwollen; eene operatie echter had een zeer goed gevolg gehad en de geheele herstelling werd binnen kort te gemoet gezien.

§ VOORST, den 23 Dec. De afstemming van het voorstel der negen leden, zal alom, maar vooral ook hier, een pijnlijken indruk veroorzaken. In het eerst verkeerde ieder in de meening, dat het zou worden aangenomen, waarom men allerwege het slagten had uitgesteld. Wij hopen, dat bij eene eventuele pensionering van den ontvanger, de Regering, eene aanzienlijke gemeente als Voorst is, niet weder met een substituut laat voortsukkelen. Gezwegen van het vele ongerijf, daaruit voortspruitende, blijven wij voor als nog verstoken van het genot, om onze koeijen ten alle tijden te kunnen slagten; wonende de ontvanger meer dan 3 uren hier van daan.

** Men meldt ons uit DEVENTER: In het naburige dorpje T. had onlangs het volgende voorval plaats: Een gepensioneerd officier, ridder der Mil. Willemsorde, 4e klasse, liet zich in een herberg, waar hij hout koopen wilde, ongunstig uit over de T...sche diaconie. Hij had, zeide hij, een muntbiljet van *f* 10 in den armenzak gedaan en later gehoord, dat de predikant twee malen aan den president-kerkvoogd had verzekerd, dat het niet teregt gekomen was, enz. Zich verwijderd hebbende, verbreidden twee joden, die getuigen van het gesprek geweest waren, hier en daar het voorgevallene. Dien ten gevolge werd de officier bij den predikant ontboden, die Z.Ed. in tegenwoordigheid van twee diakenen voorhield, dat hij zoude gezegd hebben, 1e. dat de diakenen de armen hadden bestolen. Door belofte en bedreigingen meende Z.Ew. den officier tot bekentenis daarvan te kunnen brengen; doch deze hoe ook geschokt door de allocutie van zijnen Herder ontkende pertinent de beschuldiging. Nu werd de zaak aangegeven. De burgemeester liet beide joden, den kastelein en diens vrouw bij zich komen. De vier getuigen verschilden allen; terwijl de kastelein zeide: dat de officier de diakenen niet scheen te vertrouwen, maar van geen stelen had hooren spreken. De burgem. ried schikking aan. De kerkeraad vergaderde eenige malen en, als wij wel onderrigt zijn, legde hij den officier de volgende straf op:

1°. afgifte eener schriftelijke verklaring, daarop neêrkomende, dat hij een lasteraar was;

2°. aanplakking daarvan aan de kerk;

3°. eene geldboete van *f* 200.

Kwam ZEd. dit na, dan werd hij niet vervolgd. De officier weigerde met verontwaardiging, de beide eerste punten te voldoen en bood eene vrijwillige gift aan. De kerkeraad liet de beide 1e. punten vallen, maar bleef staan op de boete van *f* 200, wel wetende, dat de off. ter liefde voor zijne zwakke en ziekelijke echtgenoote daartoe zoude overgaan. Hij ging er ook toe over, onder betuiging van onschuldig te zijn!

Ziedaar den man gestraft, die *met geldende bewijzen vóór* de armenwet van Thorbecke getepitioneerd had en die getoond heeft geen *bisschopsvrees* te bezitten. Vive la vengeance!

÷÷ 's BOSCH, 22 December. Heden is voor het Prov. Geregtshof van N.-brabant eene zoo ijsselijke zaak behandeld, dat men er een zeer indrukwekkend drama van zou kunnen maken. Jan Buuts, uit Heesch, oud 25 jaar, metselaar, stond teregt als aangeklaagd van doodslag, met voorbedachten rade (moord), van zijne minnares Adriana van den Boom, aldaar, niet ouder dan 20 jaar. Het meisje was 6 maanden zwanger, zoo zij zeide van hem, en drong herhaaldelijk bij hem aan, om haar te trouwen. Hij ontkende zulks en bleef weigerachtig, tot hij, volgens zijne eigene bekentenis, op den noodlottigen middag van den 26 September 1852 het voornemen opvatte, haar te dooden, en zijne gruweldaad nog dien avond ten 7 uur door een slag op de hersenen met den kolf van een geweer, ten uitvoer bragt. Hierop moet hij den bovenrok van de verslagene over het hoofd getrokken en, even als een graanzak, met de banden van haren voorschoot boven het hoofd toegebonden hebben, ten einde bloedvloeijing op den grond te voorkomen. Bevreesd voor ontdekking, zou hij het lijk met boekweit en stroo bedekt hebben, en om alle argwaan weg te nemen, de euveldaad uitgevoerd hebbende, zich in onderscheidene herbergen der gemeente begeven, aldaar kaart gespeeld, gegeten en gedronken hebben. Ruim ten 10 ure op dien avond moet hij naar de plaats van het moordtooneel zijn wedergekeerd, de beenen van het lijk op zijne schouders genomen, en op die wijze zijn slagtoffer 3 uurs ver, naar eenen afgelegen kuil met water, gedragen hebben, gedurende welken togt hij driemaal heeft gerust.

Hij begaf zich later, schijnbaar bedaard, naar zijne woning, legde zich ter ruste, en hernam den volgenden dag zijnen gewonen arbeid. Het meisje werd vermist, en eerst op den 4 October gevonden door eenen schaapherder, liggende in bedoelden kuil: eene plaats, waar misschien geene twee menschen in het jaar voetstappen zetten. De vader zoowel van den beklaagde als der verslagene is overleden. Zij beide hebben broeders en zusters. De beschuldigde gedroeg zich vroeger vrij goed, en is slechts eens vervolgd geweest, wegens stoornis der openbare godsdienstoefening. — In zijne verhooren bekende en ontkende hij beurtelings zijne misdaad. Niet minder dan 32 getuigen zijn in deze regtszaak gedagvaard, en Mr. W. A. Verhellouw is voor hem als verdediger opgetreden. De beschuldigde bleef onverschrokken bij de teregtzitting. Het Hof zal aanstaanden Donderdag uitspraak doen.

Aan de Groningsche Hoogeschool promoveerden op 21 Dec. tot doctoren in de Regten de heeren H. Alberda, van Leeuwarden en A. H. Koning, van Wedde, beide op Theses.

Den 21 dezer had te Leeuwarden eene hardrijderij op schaatsen plaats, waaraan 86 rijders deelnamen. De prijs van *f* 100 werd behaald door F. A. de Jong, van Oppenhuizen en de premie van *f* 30 door J. R. de Vries, van Uitwellingerga.

Ook te Dockum heeft op den 20sten een druk bezochte hardrijderij plaats gehad. Ruim 100 rijders namen deel aan den wedstrijd, de prijs van *f* 130 werd door J. E. Sikkema van Buitenpost, die ook te Leeuwarden dezer dagen den prijs heeft behaald, gewonnen en de premie van *f* 30 door F. J. Tuininga, van Sijbrandahuis.

Op den 22 dezer vertrok van Willemsoord naar Batavia het koopvaardijschip *Nijverheid*; kapt. Kerkstra, aan boord hebbende een detachement voor het O. I. leger, sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den luit.-kol. L. J. Kroll, onder medegeleide van de luits, der inf. Vos en Docters van Leeuwen, van verlof terugkeerende, en de off. van gez. de Vogel, Ellenfieder en Eisinger.

Bij arrest van het prov. Geregtshof in Overijssel is, op den 19 dezer, aan het domeinbestuur de vordering tegen de stad Kampen over het aanwassen aan zee, in haar geheel toegewezen.

Voorleden Dingsdag zijn te Oud-Beijerland een 40 tal vrouwen van buiten werk zijnde vlasarbeiders gezamenlijk naar de woning van den burgemeester getrokken, om levensonderhoud verzoekende. De burgemeester stelde haar te vrede door de belofte, er dadelijk in den raad over te zullen spreken. De armoede is onder die lieden tot eene ontzettende hoogte gestegen.

Op den zoogenaamden Zandberg, eene buurt gelegen tusschen de dorpen Rijswijk en Ravenswaaij, ongeveer 100 roeden binnen den Lekdijk, in Gelderland, nam dezer dagen des nachts en des morgens een onderaardsch gedruisch plaats, zoodat de meubelen zich in de woningen beweegden; men kon de beweging duidelijk binnen en buiten de woningen bemerken. Men denkt aan eenige vulcanische werking. *U. C.*

Bij de aanbesteding van den grindweg langs de Dedemsvaart, die op 21 Dec. te Dedemsvaart plaats had, is voorloopig aannemer geworden den heer J. Zwolsman, te Kuinre, voor de som van *f* 55.500. —

De algemeene Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente te Utrecht heeft het beroep uitgebragt op Ds. N. Beets, te Heemstede.

Correspondentie.

Het stuk uit *Winschoten* is ons wel geworden; maar plaatsgebrek is de oorzaak, dat het niet tijdig geplaatst kan worden.

Aan R. Het denkbeeld tot de oprigting der bedoelde Vereeniging komt ons uitmuntend voor, en doet wel ondersteuning verwachten.

Advertentiën.

Laatste Berigten.

Zr. Ms. heeft benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Maastricht, mr. H. F. T. van Schaeck, thans kantonregter te Weert.

LONDEN, Zaturdag 24 Dec. Gisteren avond werd alhier het gerucht verspreid, dat de gezanten van Rusland bij de hoven van Groot-Brittannië en Frankrijk zouden teruggeroepen zijn.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 24 December 1853

	Pct.			Pct.	
Nederland.			**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	61¾ 15/16 15/16			
Dito Certificat.	3	73⅞	*Hope* 1798/1816	5	106
Dito dito	4	93¼ ⅜ ⅜	Dito 1828/1829	5	104¼
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	94⅞
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
Dº *Rothschild*.	2½	50⅝	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatien	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	21½ 9/16	Obligatien	4	82 [illegible]
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. 6/m.	3	41⅝			
Bew. Sp. Com.			Metalliek	5	76 5/16 ⅝
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	92
Portugal.			Dito letter B	5	92
Londen nieuwe.	5	3½ 9/16	Dito 1847	2½	39½ 9/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	39½ 9/16

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. 95⅞, 6; Peru 4½ pct. 65¾, ⅞.

De handel was heden over het geheel in geene der genoteerde fondsen van meldenswaardigen aard, de stemming echter was over het geheel zeer gunstig.

FRANKFORT, Vrijdag, 23 Dec. 5 pct. Metal. 79¾; Bankact. 1400; Ween. Loten 116½; Spanje 1 pct. 21 11/16; dito 3 pct. 41¼; Hessische Loten 36¼; Badensche dito 39⅜; Wissel op Weenen 102½.

LONDEN, Vrijdag 23 December. Consols op tijd 94⅛, 93¾; Mexico N. 3 pct. 24¼, 23⅞; Peru N. 4½ pct. 68½ à 69½, 68¾; Sardinie 5 pct. 90½; Spanje 1 pct. 22, 21⅞; Rusland 4½ pct. 98; dito 5 pct. 112½.

PARIJS, Vrijdag 23 December. Fr. 4½ pct. ex c. 101.25; dito 3 pct. op t. 74.25; Sp. binn. 3 pct. 42¼; dito 1 pct. 21½; Belg. 4½ pct. 96½; Rusl. 4½ pct. 95.

WEENEN, Vrijdag 23 December. Metall. 1852 5 pct. 93; dito lett. B. 111; N. Bankactien 1385; Lomb. Ven. 100; Zilver 15¼; Wiss.: Londen 11.15; Parijs 135½.

MADRID, Dingsdag 20 December. Spanje binn. 3 pct. 43; dito nieuwe 1 pct. 22⅛.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te 's Gravenhage.